

MAHMOUD AL-BRIKAN

A földalatti folyó

Sötét folyó folyik
Békésen a föld alatt
A sötétben
Hangtalanul
Formátlanul

Az égő sivatag alatt
A szántóföldek és kertek alatt
Falvak és városok alatt
Folyik és csak folyik
Az ismeretlen torkolatvidék felé
Közben barlangokon kel át
Tavakon és víztárolókon.
Lassan, a föld lüktetését követve
Vájjá ki medrét.
A mélységek sötét folyója
Névtelen és nincs nyoma
Sem a térképeken, sem az útikönyvekben.
Sötéten folyik a föld mélyén
Öröktől fogva.
Folyik és csak folyik...

Mahmoud al-Brikan (1931) a modern iraki költészet nagy hatású megújítójának számít. Témái között a magány és a valóság hétköznapi élményei szerepelnek. Gyűjteményes kötete 1989-ben jelent meg Bejrútban. Az itt közölt verseket az iraki *al-Aqlam* című folyóirat 1993/3–4. száma publikálta. A magyar változathoz A. K. El Janabi és Mona Huerta francia fordítását használtuk.

Az elkápráztatott

Megbabonázva a hívástól, amit nem ért,
Az öröm földi világából kiszakítva
Önmaga számára is idegenként
Tesz egy lépést az ajtó felé.

Maga mögött hagyja
A kihunytt arcú asszonyt és a kiságyban alvó
Gyereket.
Mint aki levetette lelkét
Tesz egy lépést az ajtó felé.

Otthagyja a kiismerhetetlen kutyát,
A soha nem olvasott könyveket
És a bankszámlákat.
Mint egy robot
Tesz egy lépést az ajtó felé.

Tesz egy lépést a nyitott ajtó felé
És alaposan megnézi az őt néző sötétséget.
Olyan zúgást hall, amit
a világon még senki
És a szeme se rebben, amikor
Tesz egy lépést...

PAUL CHAOUL

A távollévő jegyzetlapjai

A szobában a test nem fedi fel tágasságát.
Tömegekre van szüksége vagy szélre, ami megérinti.
A szobában a test nem ébreszti fel tágasságát.
Érzékekre van szüksége vagy szavakra, melyek visszatartják.
A szobában a két kéz nem találja testét.

A távollévő Testét.

*

Mit figyelnek csendes ajkaid?
Sárga csók öleli magához mögötted a kertet.
A halottak sebük után járnak.
Mit figyelnek csendes ajkaid?
Sárga csók öleli magához mögötted a kertet.
A halottak azt mormolják, egykorúak vagytok, majd újra kihűlnek.

*

Csend a szobában. A lámpa kivehetetlen tömegű tárgyakat világít meg. Szél követi az utcán járót. Az utcán járót követi egy test, melyet nem ismer. Csend a szobában. A lámpa kivehetetlen tömegű tárgyakat világít meg. Férfiak, nők és katonák haldokolnak, követik, aki az utcán megy. Az utcán járót egy test követi, melyet nem ismer.

*

Testedben kinyílik és becsukódik egy ablak.
Ablak, amely nem lát téged.
Milyen súlyos távolléted!
Ki az, aki egész éjjel ott szuszog a fejem felett és akinek nem válaszolok.
Milyen súlyos távolléted!
Ki az, aki egész éjjel ott szuszog a fejem felett, hogy ne válaszoljak neki.

*

Paul Chaoul (1942) libanoni költő, irodalomkritikus, műfordító. A modern magrebi kultúráról és az arab drámairodalomról írt könyvei mellett több verseskötete is megjelent. Az itt közölt vers az 1992-es drámai hangvételű *A távollévő jegyzetlapjai* című kötetből való. A magyar változathoz Marlène Kanaan francia fordítását használtuk.

A távollévő reggel óta nyitva tartja szemét, de senki sem látja.
A lámpa, amely virraszt felette, ottmarad, hogy virrasszon.
A távollévő reggel óta nyitva tartja szemét, de senki sem látja.
A zárt ablak, amely virraszt felette, zárva marad, hogy virrasszon.
A távollévő reggel óta nyitva tartja szemét, de senki sem látja.
A zárt ajtó, amely virraszt felette, zárva marad, hogy virrasszon.
A távollévő reggel óta nyitva tartja szemét, de senki sem látja.
Léptei, amelyek mássá teszik, az üres város utcáin
visszhangoznak.
A távollévő reggel óta nyitva tartja szemét, de senki sem látja.
Sötét tűzvészt lát maga előtt.

WALID KHAZNADAR

Azóta

Benne semmi sem változott
Az asztal és széke ott vannak az erkélyen
Könyve az utolsó oldalon nyitva
Hamutartója, papírai...
Ha fájdalma volt, mindig bazsalikomot rajzolt,
Madarat, ha a rádió halálesetről adott hírt
És a második pohár után
Már sötét és titokzatos alakokat

Benne semmi sem változott
De azóta már nem ült vissza székéhez
Többé már nem figyelt
A csizmák zajára
És azóta már bízató nevetésétől
Sem visszhangzott házunk,
Mert nevetése már semmitmondó és szomorú.

Walid Khaznadar (1950) a Gázai övezetben született, majd Bejrútban jogot tanult, bíróként dolgozott Libanonban és Tunéziában, 1991-től pedig családjával Egyiptomban telepedett le. Verseiben egy nagyon egyszerű, de kristályosan csiszolt nyelven szólal meg. A magyar változathoz K. El Janabi és Mona Huerta francia fordítását használtuk.

ISSA MAKHLOUF

Utazunk

Utazunk

Hogy elhagyjuk szülőföldünket és lássuk mi van a felkelő nap másik oldalán.

Utazunk, hogy megkeressük azokat a gyermekkorokat és születéseket, amik még nem történtek meg velünk.

Utazunk, hogy befejezzük az ábécéket.

Hogy a búcsúzás gyönyörű legyen és ígéretes.

Hogy eltávolodjunk, mint a minket kísérő árnyék, amely búcsút int.

Széttépjük a sorskönyveket és még mielőtt új könyvekben találjuk meg (vagy nem) történetünket, lapjaikat szélnek eresszük.

Íratlan sorsok felé utazunk.

Hogy azoknak, akikkel találkozunk azt mondjuk, újra visszatérünk hozzájuk.

Utazunk, hogy megtanuljuk a helyben maradó fák nyelvét.

Hogy megkondítsuk a szent völgyek haragjait.

Hogy irgalmasabb isteneket keressünk.

Hogy levegyük a száműzetés álarcát az idegenekről.

Hogy elmondjuk az átutazóknak, hogy mi is ugyanolyan átutazók vagyunk, és hogy csak ideig-óráig emlékeznek ránk, sorsunk a feledés.

Távol az anyáktól, akik gyertyát gyújtanak a távollévőnek, és égre emelt kezükkel mindannyiszor elegyengetik az idő rétegeit.

Utazunk, hogy ne lássuk megöregedni szüleinket és ne olvassuk a napok számát arcukon.

Utazunk anélkül, hogy tudnánk előre, mit pocsékolunk el az életünkben.

Utazunk

Hogy bevalljuk azoknak, akiket szeretünk, hogy örökké szeretni fogjuk őket, hogy az elválás nem lephet meg bennünket, és hogy száműzöttnek lenni ugyanolyan édes és friss, mint hazára lenni.

Utazunk, hogy amikor visszatérünk érezzük, mindenütt idegenek vagyunk.

Haza: első emigráció. A nyitott erkélyekről a nap és a tenger felé szárnyalunk.

Utazunk, hogy eltöröljünk minden különbséget a levegők, a vizek, az ég és a pokol között.

Issa Makhlof (1955) Libanonban született, kulturális antropológiát tanult, 1979 óta Párizsban él. Számos arab és francia nyelvű antológia szerkesztője és fordítója. A közölt vers magyar változatához a szerző francia fordítását használtuk.

SAIF AL-RAHBI

Zene

Amikor elmegyek hazulról
Nem kapcsolom ki a zenét és hagyom
Hogy virrasszon a holtak lelke felett.
Mert az ősök zenéje fűillatát
Ami a mélyben visszamaradt
Bábel kertjeiből őrzi

Amikor elmegyek hazulról
Hagyom, hogy minden magában éljen
Kivéve a zenét, ami ott visszhangzik az üres
folyosókon

És néhány kagylót
Amiket a közeli parton találtam
Egy viharos éjszakán.

(Osvát Máté fordításai)

Saif al-Rahbi (1956) ománi születésű költő, aki Kairó, Damaszkusz, Bejrút, Moszkva, London és Párizs után a nyolcvanas évek végén ismét Ománban telepedett le. Költészetében valamiféle nosztalgikus hang társul az ősi forrásokhoz visszatérő zarándok élményvilágával. A közölt vers magyar változatához Antoine Mona Huerta francia fordítását használtuk.